การรับรู้ภาพลักษณ์ของวีระ ธีรภัทรผ่านสื่อมวลขน

นางสาวชัชฎาภรณ์ ประยูรวงษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

คณะนิเทศศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2546

ISBN 974-17-5544-9

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE IMAGE PERCEPTION OF WEERA THEERAPAT THROUGH MASS MEDIA

Miss Chachadaporn Prayoonwong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Master of Arts in Mass Communication

Department of Mass Communication

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2003

ISBN 974-17-5544-9

หัวข้อวัทยานพนธ์	การรับรู้ภาพลักษณ์ของวิระ ธิรภัทรผ่านสื่อมวลชน
โดย	นางสาว ซัชฎาภรณ์ ประยูรวงษ์
สาขาวิชา	การสื่อสารมวลชน
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ จุมพล รอดคำดี
คณะ	ะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึก	าษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต
	(ศาสตราจารย์ ดร. สุรพล วิรุฬห์รักษ์)
คณะกรรมการสอบ	วิทยานิพนธ์
	ประธานกรรมการ
	(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปนัดดา ธนสถิตย์)
	อาจารย์ที่ปรึกษา
	(รองศาสตราจารย์ จุมพล รอดคำดี)
	/ om /จรีเวา/รี อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
	(อาจารย์ เมธา เสรีธนาวงศ์)
	Ди /พอ/in 3 กรรมการ
	(อาจารย์ สุภาพร โพธิ์แก้ว)

ชัชฎาภรณ์ ประยูรวงษ์ : การรับรู้ภาพลักษณ์ของวีระ ธีรภัทรผ่านสื่อมวลชน (THE IMAGE PERCEPTION OF WEERA THEERAPAT THROUGH MASS MEDIA) อ.ที่ปรึกษา: รอง ศาสตราจารย์ จุมพล รอดคำดี, 132 หน้า. ISBN 974-17-5544-9

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการศึกษาลักษณะภาพลักษณ์ของวีระ ธีรภัทร จากการรับรู้ของผู้รับ สารผ่านสื่อมวลชน และปัจจัยที่ทำให้ผู้รับสารนิยมและติดตามงานของวีระ ธีรภัทรทางสื่อมวลชน ผู้วิจัยสัมภาษณ์เจาะ ลึก จากกลุ่มผู้รับสารที่เคยรับพังหรือรับชมรายการหรือเคยอ่านงานเขียนของวีระ ธีรภัทร ทางสื่อมวลชนติดต่อกันเป็นระยะ เวลาหนึ่งปีขึ้นไป โดยใช้แนวคิดเรื่องการรับรู้ แนวคิดเรื่องภาพลักษณ์ แนวคิดเรื่องความน่าเชื่อถือ แนวคิดเรื่องการถ่าย โยงความหมาย แนวคิดเรื่องผู้ดำเนินรายการสนทนา และแนวคิดเรื่องธรรมชาติและคุณลักษณะของสื่อ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้รับสารรับรู้ภาพลักษณ์ของวีระ ธีรภัทรดังนี้

- 1. ภาพลักษณ์ด้านบุคลิกภาพ ผู้รับสารรับรู้ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อวิทยุว่า วีระเป็นคนตรงไปตรงมาและก้าวร้าว แต่รับรู้ผ่านสื่อโทรทัศน์ว่าเป็นคนใจดีและตลก
- 2. ภาพลักษณ์การเป็นผู้อธิบายความได้อย่างเข้าใจง่าย ผู้รับสารรับรู้ว่าวีระมีความสามารถในการนำเสนอผ่าน สื่อต่าง ๆ โดยใช้ภาษาง่าย ๆ มีการอธิบายโดยยกตัวอย่างเปรียบเทียบ ทำให้เข้าใจได้ง่าย
- 3. ภาพลักษณ์ผู้นำเสนอข้อมูลรอบด้าน ผู้รับสารรับรู้ว่าวีระนำเสนอข้อมูลทางสื่อสิ่งพิมพ์โดยให้รายละเอียดใน เชิงลึก แต่ทางสื่อวิทยุและสื่อโทรทัศน์มีการนำเสนอข้อมูลในภาพรวม
- 4. ภาพลักษณ์เผด็จการ ผู้รับสารรับรู้ว่าวีระมีการแสดงอำนาจ ในการควบคุมสถานการณ์รายการทางสื่อวิทยุ อย่างชัดเจนแต่ปรากภูภาพลักษณ์นี้ทางสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อโทรทัศน์น้อย
- 5. ภาพลักษณ์การเป็นผู้นำทางความคิด ผู้รับสารรับรู้ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ และสื่อโทรทัศน์ว่าวีระ มีความเป็น ผู้นำทางความคิดในการเสนอเรื่องราวและจุดประกายความสนใจในแง่มุมใหม่ๆ ให้แก่สาธารณะ
- 6. ภาพลักษณ์ความน่าเชื่อถือ ผู้รับสารรับรู้ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ และสื่อโทรทัศน์ ว่าวีระเป็นผู้มีความรู้และ เชี่ยวชาญ มีสถานภาพที่เหนือกว่าผู้รับสาร และมีความน่าไว้วางใจ

ปัจจัยที่ทำให้ผู้รับสารนิยมและติดตามงานของวีระ ธีรภัทร คือ 1) ความเชื่อถือในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร ของวีระ ธีรภัทร 2) การยึดติดกับภาพลักษณ์บุคลิกตรงไปตรงมา ดุดันและก้าวร้าวของวีระ ธีรภัทร 3) ต้องการแสดงความ คิดเห็นผ่านสื่อมวลชน 4) ต้องการแสวงหาความมั่นคงทางด้านจิตใจ

จากผลการวิจัยทำให้ทราบถึงลักษณะธรรมชาติของสื่อที่ต่างชนิดกันมีผลต่อการรับรู้ภาพลักษณ์ได้อย่างแตกต่าง กัน นอกจากนี้ ยังพบว่าภาพลักษณ์ของผู้ดำเนินรายการมีความสัมพันธ์กับรูปแบบรายการ และการที่ผู้รับสารยึดติดกับ ภาพลักษณ์มีผลทำให้ติดตามรายการ

ภาควิชาการสื่อสารมวลชน	ลายมือชื่อนิสิต
	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ปีการศึกษา2546	ลายมือซื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม /อาก / รางาาก

4485061828 : MAJOR MASS COMMUNICATION

KEY WORD: PERCEPTION / IMAGE / WEERA THEERAPAT

CHACHADAPORN PRAYOONWONG: THE IMAGE PERCEPTION OF WEERA THEERAPAT THROUGH MASS MEDIA. THESIS ADVISOR: ASSOC. PROF. JOOMPOL RODCUMDEE, 186 pp. ISBN 974-17-5544-9.

9

This qualitative research is the study of Weera Theerapat's images through perception of receivers via mass media and the study of factors, which make the receivers admire and follow Weera Theerapat's programs. The researcher to do a depth-interview the receivers who continuously listen to or watch Weera Theerapat's programs or read his books for more than one year. In doing this research, the following six ideas are used: the idea of perception, the idea of image, the idea of credibility, the idea of meaning transfer, the idea of commentator in talk program, the idea of media characteristics.

The study shows that the receivers perceive image of Weera Theerapat: 1. The image of being personality, the image through publication and radio that he is straightforward and aggressive but receivers perceive through television is kind and funny. 2. The image of being a good explaner, the receivers perceive that he present through mass media understandable comparative examples. 3. The image of being a comprehensive presenter, the receivers perceive that he present very detailed information through publication but through radio and television he present only rough information. 4. The image of being dictatorship, the receivers perceive that he shows his power over them but through publication and television the image rarely appears. 5. The image of being an opinion leader, the receivers perceive through mass media that he present new topics and make them become interesting to the public. 6. The image of being credibility, the receivers perceive through mass media that he is a versatile expert. His status is superior to the receivers and he is trustworthy.

The factors that made the receivers admire and follow Weera Theerapat's programs are 1) his credibility of presenting information. 2) the receivers' adhesion in the image of straightforward and aggressive personality. 3) the receivers would like to express their opinion through mass media. 4) the receivers would like to search for spiritual backing.

The study shows that different media result in different image perception. In addition an image of commentator is related to program format and the receivers' adhesion to images results in the following Weera's programs.

DepartmentMass	Communication	Student's signature	af Edy
Field of studyMass	Communication	Advisor's signature	Ž,
Academic vear	2003	Co-Advisor's signatur	re lan latirala

กิตติกรรมประกาศ

ความสำเร็จของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เกิดขึ้นได้ด้วยความเมตตากรุณาเป็นอย่างสูงของ รองศาสตราจารย์ จุมพล รอดคำดี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้เปี่ยมล้นไปด้วยความเป็นครูคือผู้ให้อย่างแท้จริง ที่เป็นเสมือนเป็น ร่มโพธิ์ร่มไทรให้ศิษย์ได้พึ่งพิงในยามทุกข์ร้อน อีกทั้งยังเป็นผู้ให้โอกาส และให้ชีวิตแก่ผู้วิจัยขึ้นมาอีกครั้งโดยท่านได้ ให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ และให้อิสระในการทำงานวิจัย ซึ่งเป็นสิ่งที่มีคุณค่าอย่างยิ่งสำหรับผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณ อาจารย์เมธา เสรีธนาวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมที่เป็นผู้ให้กำลังใจ และความช่วยเหลือใน ด้านอื่นๆ แก่ผู้วิจัย อย่างที่ไม่เคยคาดหวังมาก่อนว่าจะได้รับความเมตตายิ่งจากท่าน ซึ่งเป็นแรงผลักดันสำคัญที่ทำ ให้ศิษย์ ลุกขึ้นต่อสู้กับอุปสรรคได้อย่างสำเร็จ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงรู้สึกซาบซึ้ง และสำนึกในพระคุณของอาจารย์ผู้ เปี่ยมล้นไปด้วยความมีน้ำใจ ความรัก ความเมตตา และความปรารถนาดีต่อศิษย์อย่างแท้จริง พระคุณในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอจดจำเอาไว้เสมอมิลืมเลือน

นอกจากนี้ ผู้วิจัยต้องขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปนัดดา ธนสถิตย์ ประธานกรรมการ และอาจารย์ สุภาพร โพธิ์แก้ว กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้สละเวลาตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข งานวิจัยให้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อปรีซา และคุณแม่สุนีย์ ประยูรวงษ์ บุพการีของผู้วิจัยที่ได้คอยให้กำลังใจและ
ความช่วยเหลือลูกมาโดยตลอด อันถือเป็นพลังใจที่สำคัญ ที่ช่วยให้ผู้วิจัยไม่ย่อท้อและสามารถพันฝ่าอุปสรรค
ความยากลำบากทั้งหลายจนประสบความสำเร็จ รวมทั้งขอขอบพระคุณในความห่วงใย และกำลังใจที่ญาติพี่น้อง
ทุกคนมีให้ผู้วิจัยตลอดมา

ขอขอบคุณกัลยาณมิตรคือคุณสุเมธ วัชรคงศักดิ์ที่ได้ทุ่มเทกำลังกายกำลังใจ และเวลาอันมีค่าตรวจแปล แก้ไข ปรับปรุง บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ จนทำให้ผลงานชิ้นนี้เสร็จสมบูรณ์ลงได้ด้วยดี ขอบคุณพี่กลอยกมล น้องสุนัที น้องหนุ่ม น้องตั้ม น้องดารากาญจน์ น้องนงลักษณ์ น้องธนภูมิ น้องเขมวไล น้องสรชัย น้องสุวิมล และเพื่อนร่วมรุ่น MC.11 ทั้งภาคนอก และภาคใน ที่ไม่อาจเอ่ยชื่อได้ทั้งหมด สำหรับกำลังใจในยามเศร้า และความช่วยเหลือตลอด ระยะเวลา 3 ปี

ขอบคุณพี่สาวที่แสนดี พี่จันทร์ตราและพี่จอย – ศุนันทวดี แห่งเนชั่นฯกับความเอื้ออารีที่มีให้น้องเสมอ และ ขอบคุณน้องออฟ– อำภา น้องรหัสผู้น่ารัก ที่คอยช่วยเหลือพี่คนนี้เสมอ และบุคคลที่แสนดีที่ช่วยจำแนกข้อมูลโดยไม่ ประสงค์จะออกนาม นอกจากนี้ บุคคลสำคัญที่ขาดไม่ได้ ขอบคุณสำหรับทุกท่านที่อุตสาห์สละเวลาอันมีค่า เพื่อเป็น กลุ่มตัวอย่างให้แก่ผู้วิจัย ซึ่งผู้วิจัยซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่งและจะไม่ลืมพระคุณชั่วชีวิต

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่า	อภาษาไทย	٩
บทคัดย่	อภาษาอังกฤษ	
กิตติกรร	มประกาศ	ପ୍ର
สารบัญ.		ช
บทที่ 1.	บทนำ	
	ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
	ปัญหานำวิจัย	5
	วัตถุประสงค์	5
	ขอบเขตการวิจัย	5
	นิยามศัพท์	6
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2.	แนวคิดและทฤษฎี	
	แนวคิดเรื่องการรับรู้	7
	แนวคิดเรื่องภาพลักษณ์	10
	แนวคิดเรื่องความน่าเชื่อถือของแหล่งข่าว	14
	แนวคิดเรื่องการถ่ายโยงความหมาย	21
	แนวคิดเกี่ยวกับผู้ดำเนินรายการรูปแบบสนทนาพูดคุยข่าว(Talk)	23
	แนวคิดเกี่ยวกับธรรมชาติและคุณลักษณะของสื่อแต่ละชนิด	26
บทที่ 3.	ระเบียบวิธีวิจัย	
	แหล่งข้อมูล	30
	การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง	
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	
	การวิเคราะห์ข้อมูล	

7

		หน้า
	การนำเสนอข้อมูล	33
บทที่ 4.	รูปแบบและตัวอย่างงานเขียน รายการวิทยุและโทรทัศน์ของวีระ ธีรภัทร	l
	ลักษณะการเขียนในบทความวิเคราะห์เศรษฐกิจ	35
	ตัวอย่างงานเขียนทางสื่อสิ่งพิมพ์	35
	รายการทางโทรทัศน์	42
	รายการทางวิทยุ	43
	ตัวอย่างรายการวิทยุคุยกันจันทน์ถึงศุกร์	
	ลักษณะการดำเนินรายการของวีระ ธีรภัทรทางสื่อวิทยุ	52
	ตัวอย่างรายการโทรทัศน์	55
	ลักษณะการดำเนินรายการของวีระ ธีรภัทรทางสื่อโทรทัศน์	63
บทที่ 5.	ภาพลักษณ์ของวีระ ธีรภัทรในมุมมองของผู้รับสาร	67
	ภาพลักษณ์ด้านบุคลิกภาพ	68
	ภาพลักษณ์การเป็นผู้อธิบายความได้อย่างเข้าใจง่าย	75
	ภาพลักษณ์การเป็นผู้นำเสนอข้อมูลอย่างรอบด้าน	78
	ภาพลักษณ์การเป็นเผด็จการ	80
	ภาพลักษณ์การเป็นผู้นำทางความคิด	85
	ภสพลักษณ์ความน่าเชื่อถือ	88
ับทที่ 6.	ปัจจัยที่ทำให้ผู้รับสารมีความนิยมและการติดตามงานของวีระ ธีรภัทร	97
	1.ความเชื่อถือในการนำเสนอข้อมูลทางช่าวสาร	
	2.การยึดติดกับภาพลักษณ์บุคลิกภาพตรงไปตรงมา ดุดันก้าวร้าว	
	3.ความต้องการแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อมวลชน	
	4.ความต้องการแสวงหาความมั่นคงทางด้านจิตใจ	105

สารบัญ (ต่อ)

		หน้า
บทที่ 7.	สรุปผลการวิจัย	108
	1.ภาพลักษณ์ของวีระ ธีรภัทธ ที่ผู้รับสารรับรู้ผ่านสื่อมวลชนมีสักษณะอย่างไร	108
	2.ปัจจัยที่ทำให้ผู้รับสารมีความนิยมและติดตามงานของวีระ ธีรภัทธ	.115
	อภิปรายผล	117
	1.ธรรมชาติของสื่อมีผลต่อการรับรู้ภาพลักษณ์	.117
	2.ความสัมพัมธ์ระหว่างภาพลักษณ์บุคลิกภาพของผู้ดำเนินรายการกับรายการที่	
	แบบสนทนาพูดคุย(talk)	.119
	3.การรับรู้ภาพลักษณ์มีผลต่อการติดตามรายการ	.122
	ข้อเสนอแนะทั่วไป	.125
	ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต	126
	รายการอ้างอิง	.127
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	132